

Dosarul nr. 2ra-1271/2021

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. D.Bosîi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud.G.Vavrin, I.Dănăilă, T.Berdilă)

Î N C H E I E R E

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Toderici Ion și reprezentantul acestuia, avocatul Zinaida Gîrneț,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Toderici Ion împotriva Toderici Liubovi cu privire la desfacerea căsătoriei, determinarea locului de trai al copiilor minori și cererea reconvențională depusă de Toderici Liubovi împotriva lui Toderici Ion cu privire la determinarea locului de trai al copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori, împotriva deciziei din 27 mai 2021 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 07 august 2019 reclamantul Toderici Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva pârâtei Liubovi Toderici, solicitând desfacerea căsătoriei înregistrată cu nr. 18 la data de 18 august 2007 de către XXXXX și stabilirea domiciliului copiilor XXXXX, XXXXX și XXXXX cu tata Toderici Ion.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că, la data de 15 august 2007 s-a căsătorit cu Liubovi Toderici. Căsătoria a fost înregistrată și trecută în registrul actelor de stare civilă sub nr. 18, de către XXXXX. Din căsătoria dată au rezultat trei copii minori: XXXXX, XXXXX și XXXXX.

A notat reclamantul că, viața în comun cu pârâta a eșuat. În anii de căsătorie în relațiile lor s-a creat o atmosferă insuportabilă, de neînțelegere, nu mai locuiesc împreună ca o familie și nu mai duc o gospodărie comună.

A afirmat reclamantul că, incompatibilitatea caracterelor și viziunile contrare asupra modului și principiilor de conviețuire în contextul atmosferei create, l-au determinat să fie convins ferm în imposibilitatea de a păstra în continuare familia, eșuând toate căile de împăcare. A precizat că nu este necesar de a le fi acordat un termen de împăcare.

A menționat reclamantul că, întrucât locuiesc separat, nu s-a ajuns la un acord comun în privința domiciliului copiilor și este necesar ca instanța să determine domiciliul copiilor cu dânsul, deoarece copii sunt mai atașați de el decât de mama lor, care deseori aplica violența în privința lor, dispune de condiții de

traie decente pentru a asigura un nivel de trai adecvat pentru sănătatea și dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală, educarea, învățătura și pregătirea profesională a copiilor.

Mai mult, a indicat că el îi duce la școală, le pregătește mâncarea, îi ajută cu temele. Pârâta locuiește ocazional pe la prietenele ei, nu are o locuință stabilă și strictul necesar a le acorda copiilor ce ține de spațiu, locuri pentru dormit, spațiu pentru a-și face temele și pentru joacă.

La data de 20 februarie 2020 Liubovi Toderici a depus acțiune reconvențională împotriva lui Toderici Ion, solicitând stabilirea locului de trai al copiilor minori: XXXXX, XXXXX și XXXXX cu mama și încasarea de la Toderici Ion pensie de întreținere a copiilor minori în cuantum de ½ din salariu și/sau din alte venituri începând cu data adresării în instanța de judecată până la atingerea majoratului copiilor.

În argumentarea acțiunii reconvenționale, Liubovi Toderici a menționat că, la data de 15 august 2007 s-a căsătorit cu pârâatul Toderici Ion, fapt înregistrat în Registrul actelor de stare civilă la XXXXX.

Din căsătorie, au trei copii minori. Viața în comun cu pârâatul a eșuat, iar în anii de conviețuire în relațiile lor s-a creat o atmosferă insuportabilă de neînțelegere pe fondul comportamentului violent al pârâtului.

A indicat reclamanta că, din cauza comportamentului violent al pârâtului a fost nevoită să părăsească locul de trai împreună cu copiii și a plecat la Chișinău, unde a fost plasată într-un centru pentru victimele violenței în familie.

A notat că, la moment împreună cu copiii închiriază un apartament în municipiul Chișinău, este angajată în câmpul muncii, dar până în prezent se află sub abuzul psihologic al pârâtului. În luna octombrie a anului precedent, pârâatul Toderici Ion a luat forțat feciorul minor XXXXX și până în prezent copii sunt separați unul de altul. Menține legătura cu copilul XXXXX prin intermediul rețelei de telefonie și când ajunge în municipiul XXXXX se întâlnesc.

A afirmat reclamanta că, circumstanțele indicate de pârât în acțiune contravin situației reale. Deoarece copiii sunt atașați de mama, ea dispune de condiții materiale suficiente pentru a asigura copiilor un nivel de trai decent, adecvat, de a asigura sănătatea, dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a acestora.

A susținut că, în lipsa unui acord, așa cum prevede art. 63 din Codul familiei, domiciliul minorilor se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului, dacă acesta a atins vârsta de 10 ani. În acest caz, instanța va lua în considerație atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil. Invocă că, întrucât nu a ajuns la un acord comun privind domiciliul copiilor, având în vedere că, copiii sunt atașați față de mamă, ea dispune de toate condițiile materiale și locative suficiente pentru a asigura copiilor un nivel de trai decent, adecvat, pentru sănătatea, dezvoltarea fizică, intelectuală, spirituală cât și educarea acestora.

Mai mult, luând în considerație faptul că, XXXXX și XXXXX sunt gemeni, ultimii nu urmează să fie despărțiți, iar pârâatul care a dat dovadă de un comportament violent în familie, nu este în stare de a asigura copiilor un nivel de

traie adecvat, reieșind din interesul superior al copiilor, consideră că, cel mai rațional ar fi stabilirea domiciliului copiilor cu mama.

A indicat că, stabilirea domiciliului minorilor cu mama, este determinată și de necesitatea realizării libere a drepturilor copilului la comunicare cu părinții, la grija din partea acestora la un loc de trai, la studii, de posibilitatea de a asigura o dezvoltare psihică armonioasă într-un mediu psihologic confortabil pentru ei.

A precizat că, pârâtul are un loc stabil de muncă și are venituri stabile, fapt care face posibilă încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu în mărime de $\frac{1}{2}$ pentru întreținerea minorilor până la atingerea majoratului.

Prin hotărârea din 01 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea înaintată de Toderici Ion și s-a desfăcut căsătoria dintre Toderici Ion și Toderici Liubovi, înregistrată la XXXXX, de XXXXX.

S-a admis acțiunea reconvențională înaintată de Toderici Liubovi. S-a determinat domiciliul copiilor XXXXX, XXXXX, XXXXX, cu mama Toderici Liubovi. S-a încasat de la Toderici Ion în beneficiul Toderici Liubovi, pensia pentru întreținerea copiilor XXXXX, XXXXX, XXXXX în mărime de $\frac{1}{2}$ cotă parte lunar din salariu sau alte venituri, începând cu data depunerii acțiunii 20.02.2020 și până la atingerea majoratului de către copii. S-a încasat de la Toderici Ion în beneficiul statului, taxa de stat de la care a fost scutită reclamanta, în mărime de 150 (una sută cincizeci) lei.

Prin decizia din 27 mai 2021 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Toderici Ion și s-a menținut hotărârea din 01 octombrie 2020 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a invocat că la examinarea litigiilor cu privire la stabilirea domiciliului copilului în cazul în care părinții locuiesc separat, urmează să se țină cont exclusiv de interesul superior al copilului.

Instanța de apel a indicat că, Direcția Generală Asistență Socială și Protecție a Familiei Cahul, a prezentat un Supliment la Avizul-concluzie nr. 1414 din 01 octombrie 2020, în care luând în considerare conflictul creat între soții Toderici care stă la baza divorțului și separării copiilor, în care ținând cont de interesul superior al copiilor întru crearea unui climat psihologic ambiant, bine determinat, creșterea și educarea copiilor fără aplicarea violenței indiferent de tipul acesteia, autoritatea tutelară teritorială consideră oportun menținerea în vigoare a hotărârii primei instanțe, prin care s-a dispus stabilirea domiciliului copiilor XXXXX, XXXXX, XXXXX împreună cu mama (f.d.137-138).

De asemenea, în același context, instanța de apel a subliniat constatările psihologului expuse în rapoartele de evaluare a copiilor și a pârâtei, potrivit cărora „copii sunt martori a violenței psihologice și fizice pe care o aplică tata, devenind astfel victime indirecte, dar și atunci când nu sunt ascultători ”sunt pedepsiți” – din spusele copiilor” (f.d.34, 36).

Instanța de apel a relatat că exercitarea drepturilor părintești sunt reglementate în art. 62 Codul familiei, conform alin.(1), (2), drepturile părintești nu pot fi exercitate contrar intereselor copilului lor. Părinții nu pot prejudicia sănătatea fizică și psihică a copilului. Metodele de educație a copilului, alese de părinți, vor exclude comportamentul abuziv, insultele și maltratarile de orice fel, ...violența psihică și fizică, aplicarea pedepselor corporale.

Pornind de la constatările expuse în avizul – concluzie emis de organul de tutelă și curatelă privitor la determinarea locului de trai al copiilor XXXXX, XXXXX, XXXXX, explicațiile părților, probele prezentată de Toderici Liubovi care demonstrează că copii sunt victimele indirecte ale violenței în familie și uneori în privința lor sunt aplicate pedepse corporale de către tatăl lor Toderici Ion, instanța de apel având în vedere interesul superior al copiilor, vârsta copiilor, atașamentul acestora față de fiecare dintre părinți, posibilitățile părinților de-a le crea condiții adecvate de trai, de dezvoltare fizică și psihică, a considerat întemeiată concluzia primei instanțe de a stabili domiciliul copiilor minori cu mama acestora Toderici Liubovi.

Sub acest aspect, instanța de apel a remarcat că de la separarea părților, copii XXXXX și XXXXX au locuit împreună cu mama lor în XXXXX, unde frecventează Liceul Teoretic "Liviu Rebreanu", fiecare făcându-și studiile în clase potrivit vârstei, iar copilul XXXXX a locuit împreună cu tatăl lor, Toderici Ion. Astfel, se atestă că relațiile nu tocmai favorabile dintre părți au determinat separarea copiilor, care este în detrimentul lor.

Astfel, instanța de apel a indicat că, interesul copiilor XXXXX, XXXXX, XXXXX, este ca aceștia să fie crescuți împreună, îngrijiți, educați și protejați de către mamă, cel puțin până la vârsta când vor putea decide cu cine din părinți să locuiască în continuare. Părțile implicate trebuie să înțeleagă că măsura stabilirii domiciliului la mamă nu trebuie interpretată ca o sancțiune la adresa tatălui.

Instanța de apel a declarat că argumentele apelantului, precum că instanța de judecată a stabilit domiciliul copiilor fără a audia opinia acestora, nu pot fi reținute ca temei de casare a hotărârii judecătorești, or din probele administrate s-a stabilit că în interesul superior al copiilor este necesar stabilirea domiciliului cu mama Toderici Liubovi, iar apelantul Toderici Ion nu a prezentat instanței de judecată probe care ar demonstra că dânsul poate oferi copiilor condiții de trai, de dezvoltare fizică și psihologică mai bune, a îngrijire mai deosebită, decât cele care pot fi oferite de Toderici Liubovi.

La 07 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal Toderici Ion și reprezentantul acestuia, avocatul Zinaida Gîrneț a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu trimiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului s-a indicat că soluția instanței de apel în sensul adoptat rezultată din interpretarea greșită a prevederilor legale ce guvernează raportul juridic litigios și circumstanțele probatorii ale dosarului.

Conform art.434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Cahul a pronunțat dispozitivul deciziei la 27 mai 2021 și a expediat copia deciziei participanților la proces la 23 iunie 2021 (f.d.156). Prin urmare, cererea de recurs declarată la 07 iulie 2021 se consideră depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin notificarea din 26 iulie 2021, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursului și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

În conformitate cu art.432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurent nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt. Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a

recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestuia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Toderici Ion și reprezentantul acestuia, avocatul Zinaida Gârneț.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de Toderici Ion și reprezentantul acestuia, avocatul Zinaida Gârneț, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru